

PRESSEMEDDELELSE NR. 134/24

Luxembourg den 10. september 2024

Domstolens dom i de forenede sager C-29/22 P | KS og KD mod Rådet m.fl. og C-44/22 P | Kommissionen mod KS m.fl.

Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP): Domstolen præciserer rækkevidden af Unionens retsinstansers kompetence

I denne forbindelse har Domstolen kompetence til at vurdere lovligheden af handlinger og undladelser, der ikke er direkte knyttet til politiske eller strategiske valg på FUSP-området, eller til at fortolke dem

KS og KD, der er medlemmer af den nære familie til personer, som forsvandt eller blev dræbt i Kosovo i 1999, anlagde sag ved Den Europæiske Unions Ret. Sagen vedrørte Den Europæiske Unions civile mission i Kosovo (Eulex), der blev iværksat inden for rammerne af FUSP. Retten afviste dette søgsmål, idet det var åbenbart, at den ikke havde kompetence til at påkende det. I dommen i appellen præciserer Domstolen, at Unionens retsinstanser faktisk har kompetence til at vurdere lovligheden af de handlinger og undladelser på FUSP-området, som ikke er direkte knyttet til politiske eller strategiske valg, eller til at fortolke dem. Dette gælder bl.a. for afgørelser truffet af Eulex Kosovo med hensyn til valget af personale eller indførelse af kontrolforanstaltninger eller retsmidler.

I 2008 oprettede Den Europæiske Union en civil retsstatsmission benævnt Eulex Kosovo, der bl.a. fik til opgave at foretage efterforskninger vedrørende forbrydelser og forsvundne eller dræbte personer i Kosovo i 1999 i forbindelse med den konflikt, der fandt sted i dette land. I 2009 nedsatte EU et kontrolpanel, Human Rights Review Panel (herefter »HRRP«), der skulle behandle klager over krænkelse af menneskerettighederne begået af Eulex Kosovo under udøvelsen af sit mandat.

KS og KD indgav klager til HRRP, som i november 2015 og oktober 2016 fastslog, at flere grundlæggende rettigheder var blevet tilsidesat. I marts 2017 afsluttede dette panel de pågældende sager og konstaterede samtidigt, at chefen for Eulex Kosovo kun delvist havde iværksat de henstillinger, som panelet havde fremsat til denne chef. KA anlagde et søgsmål om ansvar uden for kontraktforhold mod Rådet for Den Europæiske Union, Europa-Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil bl.a. på grund af tilsidesættelse af flere bestemmelser i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (herefter »EMRK«). I december 2017 fastslog Retten, at det var åbenbart, at den savnede kompetence til at påkende dette søgsmål ¹.

Herefter anlagde KS og KD et nyt søgsmål ved Retten mod Rådet, Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil. De ønskede at opnå erstatning for den skade, som de mente, at de havde lidt på grund af forskellige handlinger og undladelser i forbindelse med navnlig de efterforskninger, der blev foretaget under Eulex Kosovo-missionen. KS og KD indgav desuden i juni 2021 en anmodning om bevisoptagelse med henblik på fremlæggelse af den fulde udgave af Eulex Kosovos operationsplan. I november 2021 afviste Retten dette søgsmål, ligeledes på grund af manglende kompetence ².

Domstolen ophæver i dag som appelinstans delvist sidstnævnte kendelse og hjemviser i øvrigt sagen til Retten.

Domstolen bemærker, at inddragelsen af FUSP i Unionens forfatningsmæssige ramme medfører, at de

grundlæggende principper i Unionens retsorden også finder anvendelse i forbindelse med denne politik. Disse principper omfatter overholdelsen af retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder, som kræver, at EU's myndigheder er underlagt domstolskontrol.

Naturligvis kan hverken de artikler i traktaterne og i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, hvori retten til effektive retsmidler anerkendes, eller en henvisning til tilsidesættelser af grundlæggende rettigheder i sig selv begrunde, at Unionens retsinstanser erklærer sig kompetente. I øvrigt er den begrænsning af Domstolens kompetence på FUSP-området, som er fastsat i traktaterne, **ikke uforenelig med retten til effektive retsmidler som sikret ved EMRK**, idet Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol allerede har anerkendt forfatningsmæssige begrænsninger af den kompetence, der er tillagt en stats domstole hvad angår handlinger, som ikke kan adskilles fra varetagelsen af denne stats internationale forbindelser.

Ved at fortolke traktaterne i lyset af bl.a. retten til effektive retsmidler og retsstatsprincippet **fastslår Domstolen dog, at den har kompetence til at vurdere lovligheden af handlinger og undladelser på FUSP-området, der ikke er direkte knyttet til politiske eller strategiske valg, eller til at fortolke dem.**

I det foreliggende tilfælde udgør Eulex Kosovo-missionens beføjelse til at ansætte personale en daglig forvaltningsakt, der indgår i udøvelsen af missionens mandat. Således **er de afgørelser, som Eulex Kosovo træffer med hensyn til valget af det personale, som missionen ansætter, ikke direkte knyttet til de politiske eller strategiske valg, som missionen foretager i forbindelse med FUSP.**

Domstolen når frem til det samme resultat hvad angår fraværet af bestemmelser om **retshjælp i de procedurer, der føres ved HRRP**. På samme måde finder Domstolen hvad angår HRRP's manglende **håndhævelsesbeføjelser** eller manglende **retsmidler** til afhjælpning af de tilsidesættelser, der konstateres af dette panel, at afgørelsen om, hvorvidt missionens handlinger og undladelser skal underlægges en kontrolmekanisme, udelukkende vedrører et aspekt af dens administrative forvaltning.

Dernæst anfører Domstolen, ligeledes i denne retning, at **fraværet af såvel afhjælpende foranstaltninger**, der gør det muligt at afhjælpe de tilsidesættelser af grundlæggende rettigheder, som HRRP konstaterer, som en **korrekt juridisk undersøgelse** af KD's sag vedrører den manglende vedtagelse af individuelle foranstaltninger og ikke direkte de politiske eller strategiske valg, der foretages inden for rammerne af FUSP.

Derimod er de **midler, der er stillet til rådighed for Eulex Kosovo**, og afgørelsen om at **ophæve denne missions eksekutive mandat** direkte knyttet til sådanne politiske eller strategiske valg, således at Retten ikke begik en fejl ved at fastslå, at den ikke havde kompetence til at påkende denne del af KS' og KD's søgsmål.

BEMÆRKNING: Der kan iværksættes appel, der er begrænset til retsspørgsmål, for Domstolen til prøvelse af en dom eller en kendelse afsagt af Retten. Appellen er begrænset til retlige spørgsmål og har principielt ikke opsættende virkning. Såfremt den kan antages til realitetsbehandling og er begrundet, ophæver Domstolen Rettens afgørelse. I tilfælde af at sagen er moden til afgørelse, kan Domstolen selv træffe endelig afgørelse i tvisten. I modsat fald hjemviser Domstolen sagen til Retten, der er bundet af den afgørelse, som Domstolen træffer i appelsagen.

Dette er et ikkeofficielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen og eventuelt et resumé af dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎(+352) 4303 3127

Følg Domstolen online!

Direktoratet for Kommunikation
Kontoret for Presse og Information

curia.europa.eu

1 Kendelse af 14.12.2017, KS mod Rådet m.fl. ([T-840/16](#)).

2 Kendelse af 10.11.2021, KS og KD mod Rådet m.fl. ([T-771/20](#)).